

Inna Bielyayeva

Semantyczna i derywacyjna motywacja niepodstawowych nazw barwy zielonej w językach słowiańskich

---

Postscriptum Polonistyczne nr 1(3), 111-119

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

INNA BIELYAYEVA
Iwano-Frankowsk

Semantyczna i derywacyjna motywacja niepodstawowych nazw barwy zielonej w językach słowiańskich

Rozwijając aforyzm Goethego: *Wszystko, co żyje, dąży do posiadania barwy*, można powiedzieć, że wszystkie (albo prawie wszystkie) obiekty otaczającego nas świata posiadają jakąś barwę lub odcień kolorystyczny. Fizycy twierdzą jednak, że w przyrodzie nie ma barw jako takich, są tylko fale świetlne o różnej długości, które oddziałują na receptory wzrokowe człowieka i opracowane przez odpowiednie centra mózgu wywołują w nas wrażenia barwne. Barwa przedmiotów jest więc wynikiem różnych procesów fizycznych, takich na przykład jak pochłanianie, rozpraszanie lub interferencja światła białego [EP I, 217].

Spektrum barwne, zdaniem fizyków, posiada około 10 milionów odcieni [Dzadd, Wyszeccki 1978, 433]. Inni badacze kolorometrii obliczają tę liczbę na 8 milionów odcieni [Słuckaja, Krisko 1972, 20]. W samym tylko widmie światła białego można dostrzec kilkaset barw, które, mając często wspólną nazwę, różnią się między sobą tylko odcieniem [Mielicki 1997, 59]. Oczywiście, oko człowieka nie potrafi rozróżnić tych wszystkich wariantów barwnych. Spostrzegamy i nazywamy zaledwie nikłą ich część.

Podstawą tworzenia nazw barw są przedmioty lub zjawiska dobrze znane człowiekowi, wiążące się z jego codziennym życiem. Człowiek, szukający nazw dla nowo poznanych obiektów, znajduje je zwykle w sferze rzeczy lub zjawisk wcześniej poznanych, w swoim doświadczeniu.

Mimo że ludzka percepcja wzrokowa, jako cecha biologiczna, jest określane (poza wyjątkami zaburzenia wzroku) jako właściwość ogólnoludzka, uni-

wersalna, w historii rozwoju ludzkości można znaleźć liczne fakty świadczące o tym, że na poszczególnych etapach ewolucji, w różnych warunkach społeczno-kulturowych świat barw był ujmowany i traktowany w różny sposób. I tak, w języku starogreckim nazwa *ωχρος* określała dwie barwy: żółtozieloną i czerwoną jednocześnie; *χλωρος* — barwę żółtozieloną i szarobrazową jednocześnie; *χρανεος* — żółtą, czarną i ciemnoniebieską jednocześnie [przykłady za: Moskowicz 1969, 182].

Jak twierdzą etnolingwiści ukraińscy, jeszcze na początku XX w. mieszkańcy Polesia (północny region współczesnej Ukrainy) rozróżniali tylko cztery barwy: czerwoną, żółtą, zieloną i niebieską (ukr. *червона, жовта, зелена i синя*), przy czym melanż zielonej i niebieskiej barwy uważany był przez nich za barwę niebieską¹. Przez ówczesnych mieszkańców tego terenu tęcza w języku była ujmowana jako składająca się z trzech barw: czerwonej, żółtej oraz niebieskiej. Podobne zjawisko zostało odnotowane również na Bałkanach, zwłaszcza w Czarnogórze [Piwtorak 1969, 77].

Bogaty zestaw przyczyn o charakterze socjalnym, determinujących derywacyjny proces nazw barw, przedstawił polski językoznawca A. Zareba [Zareba 1954]. Badacz ten pisze o odczuwalnym wpływie na rozbudowę systemu nazw barw czynników takich, jak: moda, zawód, płeć, wiek, wykształcenie, miejsce zamieszkania człowieka. Z kolei M. Schabowska wymienia następujące typy czynników przyczyniających się do procesu rozwojowego nazw barw: materialne, emocjonalne, wyobrażeniowe (chodzi o skojarzenia plastyczne), środowiskowe oraz wspomniany poprzednio tzw. „stopień trafności” określeń koloru, przy czym nie charakteryzuje ich dokładniej [Schabowska 1960, 300—302].

Sądzę, że do czynników mających wpływ na zestaw nazw barw w wielu językach należy zaliczyć również stopień interferencji językowej, będącej rezultatem rozwoju stosunków gospodarczo-społecznych we współczesnym świecie².

Jedną z najważniejszych kwestii teoretycznych podejmowanych w językoznawczej literaturze przedmiotu, poświęconej mechanizmowi tworzenia nazw barw, jest sposób rozumienia *wzorca motywującego* tę grupę leksemów³.

¹ Połączenie obu tych barw w jednej nazwie spotykamy we współczesnym języku wietnamskim, w którym podstawowa nazwa barwy *xanh* określa kolor roślin, nieba i morza jednocześnie [Hoàng thu Oanh 1997, 114].

² O subiektywności językowych asocjacji jako o jeszcze jednym czynniku wpływającym na kształtowanie nazw barw wspomina słowacka badaczka M. Koncová; por. Koncová 1998, 12.

³ Nieprecyzyjność niektórych pojęć w rozważaniach nad niepodstawowymi nazwami barw rzutuje na przyjętą przez językoznawców terminologię stosowaną w ich opisie.

Niejednolitość określenia *nazwy barw motywowane* jest widoczna przy porównaniu dwóch przedstawionych w literaturze przedmiotu ujęć motywacji nazw barw: ich opisu słowotwórczego i semantycznego. Zilustruję to przykładami z wybranych prac językoznawczych.

Jak pisze R. Tokarski, opis znaczenia nazw barw ma odpowiadać na pytania o sposób rozumienia nazw przez użytkowników konkretnego języka: „Językowe rozumienie nazw barw to postrzeganie barwy poprzez kulturowo akceptowane obiekty — wzorce” [Tokarski 1995a, 168].

W wypadku podstawowych nazw barw są to ich referencje prototypowe, czyli prototyp lub wzorzec pojęciowy, motywujący znaczenie oraz rozumienie tych nazw barw. Czołowe miejsce wśród rozważań reprezentujących taki kierunek interpretacji nazw barw zajmują prace A. Wierzbickiej. Autorka uważa, że rozwiązanie problemu opisu znaczenia nazw barw trzeba szukać w świecie doznań podstawowych, „uniwersaliów ludzkiego doświadczenia”, w świecie przyrody [Wierzbicka 1997, 231—290]. Jeżeli dla większości podstawowych nazw barw da się znaleźć prototypowe referencje, określane też jako wzorce pojęciowe, to dla niepodstawowych nazw barw problem ten, widziany w tych kategoriach, pozostaje nierozwiązany.

O poważnych trudnościach, związanych z opisem semantycznym niepodstawowych nazw barw, mówi m.in. R. Tokarski. Według niego najważniejsza z nich to „dwudzielność definicyjna”: obok przyporządkowania niepodstawowej nazwy barwy nazwie podstawowej w definicjach leksykograficznych pojawia się odesłanie do obiektu, czyli wzorca kolorystycznego [Tokarski 1995a, 166]. Na przykład *reżedony* — ‘mający barwę kwiatów rezedy, zielonkawożółty’, *miodony* — ‘mający kolor miodu, złotawy’ (SJPSz). W cytowanej tu pracy R. Tokarski używa różnych terminów na określenie tychże wzorców kolorystycznych, motywujących znaczenie niepodstawowych nazw barw: *obiekt*, *wzorzec*, *obiekt-wzorzec*, *wzorzec-prototyp*, *żeton*. W literaturze przedmiotu można spotkać i inne nazwy, takie jak *przedmioty* (pol. *przedmioty*) używane przez A. Wasilewicza i O. Dživak; *der Gegenstand* (pol. *przedmioty*) — przez P. Hilla i F.-R. Brüggemanna lub *peanii* (pol. *realia*) — w pracy A. Wysoc’kiego.

Jak wykazała przeprowadzona próba usystematyzowania niepodstawowych nazw barw według ogniskowych odpowiednich podstawowych nazw barw, zdecydowaną większość wśród wszystkich analizowanych nazw barw stanowią nazwy odcieni motywowane słowotwórczo przez nazwy obiektów-wzorców kolorystycznych. Do takiego samego wniosku doszedł A. Wasilewicz po analizie niepodstawowych nazw barw w piętnastu językach świata [Wasilewicz 1987, 41].

W rozważaniach tego autora daje się też zauważyć niejednolity sposób ujęcia „przedmiotów używanych jako podstawa nazw barw”⁴. Innymi słowy, badacz ten ma na uwadze nazwy obiektów-wzorców motywujących powstanie niepodstawowych nazw barw, typu *изумрудный, золотистый* (pol. *szmaragdowy, żłocisty*). Jednocześnie w wymienionej pracy analiza owych „przedmiotów” obejmuje również nazwy tych obiektów, które są referentami prototypowymi dla podstawowych nazw barw. Idzie o takie obiekty, jak śnieg, mleko, wykorzystywane do określenia znaczenia nazw, za pomocą których w różnych językach eksplikowane jest pojęcie ‘biały’; niebo — przy interpretacji nazw odcieni barwy niebieskiej, kawa — przy interpretacji nazw odcieni barwy brązowej, a popiół, mysz — przy interpretacji nazw odcieni barwy szarej itd. [Wasilewicz 1987, 42].

W taki sposób zostały połączone razem dwa, moim zdaniem, różniące się od siebie pojęcia:

- a) *podstawa słowotwórcza* niepodstawowych nazw barw, mówiąc inaczej, „nazwa obiektu, od którego można wyprowadzić tę właśnie nazwę barwy” [Tokarski 1995a, 41]
- b) *referencje prototypowe* nazw barw, niemających już korelacji semantycznych z nazwami konkretnych wzorców kolorystycznych — są one ważne dla podstawowych nazw barw lub niektórych spośród niepodstawowych nazw barw, które straciły synchronicznie odczuwalną słowotwórczą podzielność (np. pol. *czerwony, niebieski* oraz *granatowy, seledynowy*, ros. *коричневый, голубой, розовый* oraz *багровый, алый*).

Nic więc dziwnego, że większość językoznawców przy analizie nazw barw motywowanych lub „przedmiotowych” (w terminologii Hilla i Brüggemanna), wybiera jako materiał badawczy nazwy barw z wyraźną dla współczesnego użytkownika języka motywacją słowotwórczą [por. Dziwak 1974; Wasilewicz 1987; Brüggemann 1996; Wysoc’kyj 1998], natomiast poza zasięgiem analizy pozostawia nazwy odcieni z dziś już nieczytelną lub nieco zatartą etymologią, czyli nazwy zapożyczone oraz rodzime, których znaczenie nie jest już kojarzone z pierwotnym wzorcem barwy. Jeżeli, podobnie jak A. Wierzbicka i R. Tokarski, chcemy wyjść z założenia, że „pytanie o znaczenie słowa jest pytaniem o to, co ludzie rozumieją, co mają na myśli, gdy danym słowem się posługują”, to powinniśmy dokładnie przyjrzeć się pojęciu *wzorzec motywujący* i określić jego rolę w synchronicznych badaniach nad niepodstawowymi

---

⁴ W oryginale mówi się o: „предметах, использованных в качестве основы для цветонаименований”, por. Wasilewicz 1987, 42.

nazwami barw. Na konkretnych przykładach spróbuję wyjaśnić, jak należałoby to zrobić. Porównajmy dwie sytuacje:

Pierwsza sytuacja: co mamy na myśli, gdy posługujemy się nazwami *trawisty*, *szmaragdony*, *groszkowy*? Przedstawiamy sobie charakterystyczny zielony kolor tych obiektów: trawy, szmaragdu, niedojrzałego groszku (nie biore pod uwagę ewentualnej zróżnicowanej percepcji indywidualnej).

Druga sytuacja: co mamy na myśli, gdy posługujemy się nazwami *kbaki*, *seledynony*, *fosforyczny*, *grynszpanony*, *zgniły*? Czy kojarzymy te nazwy z charakterystycznym odcieniem pewnego obiektu-wzorca, którego nazwa była podstawą ich tworzenia? Oczywiście, potrafimy (choć nie zawsze) opisać ten odcień za pomocą innych słów, odnoszonych do jakichś obiektów, natomiast nie przez wymienienie nazwy wzorca, którego albo nie znamy, albo nazwa tego przedmiotu nie odpowiada już aktualnemu ujęciu barwy.

W sytuacji pierwszej użycie terminu *wzorzec motywujący* wydaje się stosowne, ponieważ nazwa obiektu-wzorca, która spowodowała powstanie nazwy odcienia barwy, jednocześnie motywuje jej aktualne ujęcie przez użytkowników języka. W sytuacji drugiej wzorzec motywujący (pierwotny) jest dziś nieczytelny (jeśli w ogóle daje się odtworzyć) i nie ma już związku z ujęciem nazwy barwy przez współczesnych użytkowników języka⁵. Jak widać, pojęcie *wzorca motywującego* i pojęcie *wzorca prototypowego* dla niepodstawowych nazw barw nie zawsze nakłada się na siebie, ponieważ:

- *wzorzec motywujący* rozumiemy jako nazwę obiektu-wzorca, leżącego u podstaw tworzenia niepodstawowej nazwy barwy, będącej synchronicznym derywatem słotwórczym, np. wzorcem motywującym dla niepodstawowej nazwy barwy *butelkowy* jest nazwa artefaktu *butelka*, zaś nazwa barwy *malachitony* ma wzorzec motywujący *malachit*;
- z kolei *wzorzec prototypowy* rozumiemy jako nazwę tego obiektu-wzorca, który użytkownicy języka mają na myśli, posługując się nazwą odcienia barwnego o zatartym związku z etymologicznym wzorcem motywującym. Wprowadzenie oraz rozróżnienie tych dwu pojęć pozwala stworzyć dla wszystkich, bez wyjątku, niepodstawowych nazw barw jednakowe, ujednoczone zasady analizy.

Po pierwsze, można postulować, że każda z niepodstawowych nazw barw posiada wzorzec motywujący — określony obiekt, którego nazwa leży

---

⁵ Już V. Mathesius zwracał uwagę na to, że nazwy motywowane, szczególnie derywowane i złożone, zmieniają się z biegiem czasu w nazwy niemotywowane (Dokulil 1979, 133). Np. o ewentualnym przejściu polskiej nazwy *granatony* do grupy polskich podstawowych nazw barw (czyli już niemotywowanych) piszą: Ampel-Rudolf 1988, 55 oraz Wierzbicka 1997, 278.

u podstaw tworzenia danej niepodstawowej nazwy barwy. Przy tym trzeba pamiętać o tym, że niektóre niepodstawowe nazwy barw mają wzorzec motywujący ukryty w „głębi czasu”⁶, inne — w słownictwie języka obcego⁷.

Po drugie, każda niepodstawowa nazwa barwy posiada swój wzorzec prototypowy (identyczny lub nieidentyczny z pierwotnym wzorcem motywującym), kreowany i utrwalony w świadomości rodzimych użytkowników danego języka. W literaturze przedmiotu znalazłam ciekawą tezę o tym, że nawet odczuwalna synchronicznie motywacja słowotwórcza nie zawsze odpowiada motywacji semantycznej. Pisze o tym A. Wasilewicz: „*Рубиновый по-русски означает не столько ‘цвет рубина’, сколько ‘цвет рубинового стекла, подсвеченного изнутри’* (ср. *рубиновый свет Кремля*); *малиновый* — не совсем то, что представляет собой красная малина” (Wasilewicz 1987, 40—41)⁸. Zdaję sobie sprawę, że wyszukanie i zbadanie tych referencji prototypowych wobec niepodstawowych nazw barw z nieprzejrzywym (zatarłym) wzorcem motywującym wymaga innych metod, np. badań psycholingwistycznych i/lub obszernych i różnorodnych przykładów użyć tekstowych. Z powodu braku takiego kompletnego i różnorodnego materiału językowego, dotyczącego wzorców prototypowych niepodstawowych nazw barw w porównywanych tu językach (zbadanie takiego materiału mogłoby stanowić następny etap analizy porównawczej języków słowiańskich), pragnę skupić swoją uwagę na analizie porównawczej wzorców motywujących nazwy odcieni barwy zielonej jedynie w przedstawionym wyżej (pierwszym) ujęciu.

We współczesnym językoznawstwie próby ustalenia zarówno wzorców motywujących, jak i grup znaczeniowych tych wzorców podjęło się kilku wymienionych już w niniejszym artykule badaczy [w j. polskim: Zaręba 1954, Schabowska 1960, Tokarski 1995a; w j. czeskim: Brüggemann 1996; w j. rosyjskim: Hill 1972, Wasilewicz 1987; w j. ukraińskim: Dziwak 1974, Wysoc’kyj 1998].

Celem następnego etapu prowadzonej analizy (po ustaleniu wszelkich czytelnych synchronicznie wzorców motywujących odcienie barwy zielonej)

⁶ Notabene, o pierwotnej motywacji słowotwórczej mówi się i w stosunku do podstawowych nazw barw, por. Bachilina 1975, Horobec’ 1977, Zaręba 1954.

⁷ Np. o wzorcach (pierwotnych w języku wyjściowym oraz nabytych przez drugi język) dla zapożyczonej nazwy *bež*, *bežonyj* wspomina R. Tokarski; por. Tokarski 1995a, 169.

⁸ Jako rodzimy użytkownik dwóch języków wschodniosłowiańskich traktuję rosyjską nazwę *малиновый* i ukraińską *малиновий* jako określenie barwy czerwonej z odcieniem fioletowym, co nie odpowiada naturalnej barwie owoców maliny.

było opracowanie tych wzorców motywujących w czterech językach w taki sposób, aby wydobyć wspólne i charakterystyczne cechy ich realizacji w tych językach. Innymi słowy, szukałam odpowiedzi na pytanie: czy wszystkie ustalone wzorce motywujące zostały poświadczone w każdym z porównywanych tu języków, tj. czy są w tych językach niepodstawowe nazwy barw z poszczególnymi wzorcami motywującymi? W tym celu opracowałam tabele porównawcze, w których przedstawiłam obecność lub brak niepodstawowych nazw barw z ustalonymi wzorcami motywującymi.

Zauważyłam, że jeden wzorec może stać się jednocześnie podstawą do tworzenia kilku samodzielnych nazw barw w jednym języku, ale takie przykłady odnotowałam tylko w języku czeskim. Na przykład nazwa *barvíněk* jest podstawą leksemu *barvínkový* (o znaczeniu odcienia barwy niebieskiej, jaki mają kwiaty barwinka), zaś czeski wariant nazwy tej samej rośliny *brůál* jest podstawą derywacyjną leksemu *brůálový* (o znaczeniu odcienia barwy zielonej, jaki mają liście barwinka). W takim wypadku czeski wzorec *barvíněk* jest obecny w dwóch klasach grupy „roślinność”: „kwiaty” oraz „liście”. W podobny sposób został potraktowany wzorec *len* (kwiat, źdźbła oraz przedziwo — jako artefakt) oraz *mak* (kwiat i ziarna), które w języku czeskim są podstawą różnych niepodstawowych nazw barw.

Zanim przejdę do przedstawienia tabeli porównawczej, warto powiedzieć kilka słów o jej strukturze. Wzorce motywujące są podzielone w tabeli na odpowiednie grupy znaczeniowe, na przykład „roślinność”, „metale”, „napoje i używki” itd. Znak + (plus) oznacza obecność niepodstawowej nazwy barwy z odpowiednim wzorcem motywującym w danym języku, zaś znak — (minus) brak poświadczenia takiej nazwy. W ostatniej rubryce tabeli znak + (plus) oznacza, że ten sam wzorec został odnotowany w pracy A. Wasilewicza jako najczęściej spotykany w 15 językach świata [Wasilewicz 1987, 42]. Takie zestawienie wyników daje interesujące rezultaty: potwierdza lub neguje „uniwersalny” charakter poszczególnych wzorców motywujących, postulowanych przez A. Wasilewicza.

Przeprowadzona następnie analiza ilościowa wyodrębnionych wzorców motywujących nazw odcieni barwy zielonej w czterech językach słowiańskich pozwala na sformułowanie pewnych uogólnień. Wspólna realizacja ustalonych wzorców motywujących nazwy odcieni barwy zielonej w czterech badanych językach wynosi 31,5 %, odmienna zaś — 68,5 %. Liczby te wskazują wyraźnie na to, że nawet w językach blisko spokrewnionych mechanizm tworzenia niepodstawowych nazw barw nie jest identyczny. Wśród ogromnej liczby podobnych przemiotów i zjawisk otaczającego świata każdy język

„wyróżnia” te, które „odpowiadają” mu szczególnie. Ma to — rzecz jasna — związek z ogólnie rozumianą kulturą, warunkami społeczno-politycznymi, w jakich rozwija się dany język, a także z potrzebami narodu — rodzimego użytkownika danego języka.

Lp.	Wzorce motywujące	Język polski	Język czeski	Język rosyjski	Język ukraiński	Według Wasilewicz
roślinność						
1	agrest	+	–	–	–	
2	jablko	–	+	–	–	+
3	oliwka	+	+	+	+	+
4	pistacja	+	+	+	+	+
5	groch	–	–	+	+	+
6	groszek zielony	+	+	–	–	
7	sałata	–	–	+	+	+
8	barwinek	–	+	–	–	
9	cyprys	+	–	–	–	
10	mech	–	+	–	–	
11	mirt	+	+	–	–	+
12	ruta	–	–	–	+	
13	trawa	+	+	+	–	+
minerały						
14	fosfor	+	+	+	+	
15	malachit	+	+	+	+	
16	szmaragd	+	+	+	+	+
metale						
17	grynszpan	+	+	+	–	
napoje i używki						
18	tytoń	+	+	+	+	+
przedmioty i substancje użytkowe						
19	butelka	+	+	+	–	

Literatura

- Ampel-Rudolf M., 1988, *Cechy semantyczne i składniowe przymiotników koloru (Na przykładzie przymiotnika „zielony” i przymiotników określających jego odcienie)*, „Polonica”, XIII, 51—63.
- Bachilina N., 1975, *Istorija cwiotooboznaczenij w russkom jazykie*, Moskwa.
- Brüggemann F.-R., 1996, *Die Farbbezeichnungen in der tschechischen und slovakischen Schriftsprache der Gegenwart*, *Europäischer Verlag der Wissenschaften*, Frankfurt am Mein.
- Dokulil M., 1979, *Teoria derywacji*, przel. z języka czeskiego A. Bluszcz i J. Stachowski, Wrocław.
- Dziwak O., 1974, *Leksika na oboznaczenije cwieta w sowriemennom ukrainskom jazykie*. Awtoriefiert kandidatskoj disiertacyi, Kijew.
- Dzadd D., Wyszeccki G., 1978, *Cwiet w naukie i tiechnike*, Moskwa.

- EP — *Encyklopedia powszechna* PWN, 1973, wyd. I, t. I-IV, Warszawa.
- Hoàng thu Oanh, 1997, *Nazwy barw w języku wietnamskim i polskim*, w: Grzegorzczkowska R., Zaron Z., red., *Semantyczna struktura słownictwa i wyponowiedzi*, Warszawa.
- Horobec' W., 1977, *Z istoriji nazw koloriw w ukrajins'kej mowi*, „Kultura Słowa”, 12.
- Koncová M., 1998, *Z chromatickej terminologie v slovenskom a francúzskom jazyku*, „Tlumočení a Překlad”, 42.
- Mielicki J., 1997, *Zarys wiadomości o barwie*, Łódź.
- Moskowicz W., 1969, *Statistika i siemantika. Opyt statisticzeskogo analiza siemanticzeskogo pola*, Moskwa.
- Piwtorak H., 1969, *Sim barw weselky*, „Mowoznawstwo”, 4.
- Schabowska M., 1960, *Pochodne przyimiotniki barwy*, „Język Polski”, XL.
- Sluckaja M., Krisko O., 1972, *O sistemie naimienowanij cwieta*, „Tiechniczeskaja Estetika”, 12.
- SJPSz — Szymczak M., red., 1994, *Słownik języka polskiego*, t. 1—3, Warszawa.
- Tokarski R., 1995a, *Semantyka barw we współczesnej polszczyźnie*, Lublin.
- Tokarski R., 1995b, *Tło kulturowe a znaczenia jednostek leksykalnych*, w: Lewicki A.M., Tokarski R., red., *Kreowanie świata w tekstach*, Lublin, 39—58.
- Wasilewicz A., 1981, *Oboznaczenije cwieta w sowriemniennom russkom jazykie*, Moskwa.
- Wasilewicz A., 1987, *Issledowanie leksiki w psicholingwisticzeskom eksperimentie*, Moskwa.
- Wysoc'kyj A., 1998, *Struktura ta sklad leksyko-semantycznoji brupy prykmetnykim na poznaczennia koloru w ukrajins'kej mowi*, w: *Systema i struktura schidnosłowjans'kich mow*, Kyjiv, 53—60.
- Wierzbicka A., 1997, *Jazyk. Kultura. Poznanije*, Moskwa.
- Zaręba A., 1954, *Nazwy barw w dialektach i historii języka polskiego*, Wrocław.

Dr Inna Bielyayeva — wykładowczyni języka polskiego i czeskiego w Katedrze Języków Słowiańskich Narodowego Uniwersytetu Przykarpackiego im. W. Stefanyka w Iwano-Frankowsku. Ukończyła polonistykę i bohemistykę na Wydziale Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Lwowskiego. Interesuje się problematyką nazw barw w językach słowiańskich. Pracę doktorską obroniła na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Brała udział w konferencjach międzynarodowych w Warszawie i Pradze. Jest autorką kilkunastu artykułów naukowych, opublikowanych w tomach zbiorowych (ukraińskich, polskich i czeskich) oraz pomocy dydaktycznych do języka czeskiego i do języka polskiego. Jest autorką monografii *Niepodstawowe nazwy barw w języku polskim, czeskim, rosyjskim i ukraińskim* (Warszawa 2005).